No. 1587 Zaterdag 30 Mei 1914. [illegible] Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.—, met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. S. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De Geest der Waarheid.

De H. Geest is de Geest der Waarheid, die ons alle waarheid zal leeren, ook die, welke de Apostelen nog niet verdragen konden tijdens Christus' omwandeling op aarde.

De geest der wereld is de geest van schijn, leugen en bedrog.

Vandaar een voortdurende strijd van de wereld tegen Gods openbaring.

Zij, die volgens de wereld leven, schuwen het licht en willen de waarheid niet hooren, want hunne werken zijn boos.

Maar die in God gelooven, wandelen in het licht der volle, klare waarheid, en zien duidelijk afgeteekend, hoe hun leven moet worden ingericht, opdat het goed zij en Gode aangenaam.

God heeft tot ons gesproken door den mond der Oudvaders en Profeten, en ten slotte door zijn Zoon. Hoorbaar voor een ieder heeft Hij zijne geboden afgekondigd en ons klaar doen kennen op welke wijze Hij gediend wil worden door zijn schepsel.

Onkunde voorwenden is onmogelijk; de Geest der waarheid is over ons nedergedaald en heeft het licht zijner Openbaring uitgestort over de wereld.

De Apostelen zijn uitgetrokken over de gansche aarde en hebben de menschen geleerd Gods geboden te onderhouden. En zie, Gods Geest bleef met hen tot aan het einde der tijden.

Welk een troost voor 's menschen hart zich veilig te weten voorgelicht omtrent de eeuwige waarheid.

Geen angstig zoeken of vertwijfelend vragen: Wat is waarheid?. Met volle zekerheid weten wij, wat wij gelooven, wat wij doen moeten. Wij hebben slechts te luisteren naar de Leerares der Volken, onze moeder de H. Kerk.

God zelf heeft tot ons gesproken, zijn eigen Zoon heeft ons Zijn woorden nader verklaard, Hun beider Geest heeft die waarheid opnieuw belicht en ongeschonden bewaard in Gods H. Kerk.

De mensch, aan zich zelf overgelaten, moet op elk ander gebied beginnen met zoeken en tasten en kan slechts moeizaam vinden. Langzaam, heel langzaam, na meermalen misgetast en zich vergist te hebben, krijgt hij omtrent een of ander punt van menschelijke kunde of wetenschap volle zekerheid. Eerst dan kan hij verder gaan en zich hooger ontwikkelen.

Niet zoo op het gebied der Goddelijke waarheid.

Door Gods licht bestraald, kent de mensch de geopenbaarde waarheden vanaf den beginne. Nauwelijks tot de jaren van verstand gekomen, weet reeds een kind wat het gelooven moet, wat het doen en laten moet om God werkelijk te dienen hier op aarde en eens zijn eindbestemming hiernamaals te bereiken.

Alle twijfel en onzekerheid zijn hier uitgesloten, alle verder zoeken onnoodig, iedere objectieve ontwikkeling boven zijn bereik.

Door een vuriger geloof in Gods Woord vermag hij slechts dieper te schouwen in Gods licht en door reiner leven kan hij Gods Geest dieper laten indringen in zijn ziel.

Geen vreeze, dat Gods waarheden zullen verouderen, of veranderen; slechts wij zelven kunnen ons verjeugdigen en vernieuwen door dieper door te dringen in Gods Openbaring en ons leven daaraan meer overeenkomstig in te richten.

Kinderen des lichts zijn wij; wandelen wij steeds in het volle Goddelijke licht!

Dat God zijn Geest over ons zende en het aanschijn der aarde vernieuwe.

Zalig Pinksteren!

Eerste Steenlegging.

Op plechtige wijze werd Donderdagmiddag de eerste steen gelegd van de nieuwe kerk op San Mateo. Welwillend had de Hoogedelgestrenge Heer Gouverneur de uitnoodiging van den Apostolisch Vicaris aangenomen om deze plechtigheid te verrichten.

Het terrein bood een feestelijken aanblik. Midden tusschen de fundamentlijnen van het toekomstig Priesterkoor, op de plaats waar later het Hoofdaltaar zal worden opgericht, was een flink hoog kruis geplant en rondom het schip der kerk stonden hooge masten met kransen en slingers en wimpels.

Duizenden verdrongen zich, om toch maar alles goed te kunnen zien, want een plechtige eerste steenlegging van een nieuwe kerk komt nu juist niet iederen dag voor. Zoo iets ziet men maar eens of tweemaal in zijn leven.

Op het terrein waren aanwezig de Eerw. Paters van de stad en de buitendistricten, de HEG. Heer Gouverneur, Mr. TH. I. A. NUYENS, vergezeld van zijn militairen adjudant, Luitenant PIEPER, de Edelgrootachtbare Heer Procureur-generaal, Mr. J. B. GORSIRA, verschillende hoofdambtenaren en voorname ingezetenen onzer Kolonie.

De Heeren van het Comité tot inzameling van giften ten behoeve van de nieuwe kerk traden op als commissarissen van orde en zorgden voor de vrijgehouden plaats der uitgenoodigden, midden op het terrein.

In het landhuis van San Mateo, de toekomstige pastorie, had Monseigneur zich bekleed met de plechtgewaden en trad in vol ornaat, met koorkap, staf en mijter, op het hooge bordes te midden der dienstdoende Diakens, Pastoor GIJLSWIJK en Pastoor V. D. ELZEN, en zijne beide secretarissen, terwijl de Eerw. Pater EUWENS, als subdiaken, vooruit ging met het kruis.

Na de voorgeschreven gebeden werd de grond rondom het kruis, de plaats van het hoofdaltaar, met wijwater besprenkeld en gewijd. De *Schola Cantorum*, onder leiding van den Eerw. fr. CANDIDUS, zong de antifonen.

Daarna werd de eerste steen, een flink, vierkant, ruw blok, waarin een graf was uitgehouwen, gezegend. Toen knielde de Bisschop neder en werd de Litanie van Allerheiligen aangeheven, en tot het einde gezongen.

Alsnu werd de HEG. Gouverneur naar den Eersten Steen geleid. Deze hing aan katrollen onder een versierde stelling. Na kalk te hebben uitgestreken op de fundamenten, liet de Gouverneur den steen langzaam zakken, terwijl de Bisschop de gebeden uitsprak.

De Secretaris van Monseigneur las eerst in het Latijn en daarna in het Nederlandsch het Protocol voor, een oorkonde zeer kunstig gecalligrafeerd op perkament door den Eerw. fr. AUGUSTINUS. Na voorlezing werd het document onderteekend door den Gouverneur, Monseigneur, Pastoor GIJLSWIJK en de Heeren van het Comité en door den Architect der kerk, den Zeereerw. Pater ST. V. D. PAVERT.

Het perkament werd opgerold in een looden bus gesloten, en in den steen gelegd, waarna het graf met drie tegels werd gesloten en toegemetseld.

De *schola Cantorum* zong de psalmen en antifonen, terwijl de Bisschop langs de fundamenten liep om ze te zegenen.

Na afloop der plechtigheid richtte Monseigneur het woord tot de menigte om uiting te geven aan zijn groot gevoel van dankbare vreugde.

Dankbare vreugde, jegens God, dat Mgr. den Heer een tempel mocht bouwen, een woonstede voor den God onzer altaren. Dankbare vreugde ook jegens de geloovigen, die op zulk een buitengewone wijze blijken hadden gegeven van geestdriftige instemming met den bouw der nieuwe kerk.

Veel steun was Monseigneur toegezegd, men had voorspeld, dat de Katholieken van Curaçao met liefde hun gave zouden offeren; maar de stoutste verwachtingen werden overtroffen, de gaven vloeiden mild en ruim, ook, zelfs van niet-Katholieken.

Monseigneur zag in dit verblijdend feit een bewijs van geestdriftige instemming met het plan hier in het stadsdistrict een flinke, ruime, mooie kerk te bouwen. Zeker, veel goedkooper had men een eenvoudig gebouw kunnen optrekken, zooals de arme kerken in onze buitendistricten zijn, maar de Apostolisch Vicaris kende het verlangen der Katholieken. In de hoofdplaats van ons eiland moest een tempel verrijzen, waarop zij later met trots zouden wijzen, en dien zij den vreemdeling zouden kunnen toonen als een uiting van hun Geloof, dat hun kracht gaf tot het brengen van offers om den Bisschop in staat te stellen tot dezen bouw. Monseigneur dankte den Gouverneur, en alle weldoeners, niet het minst de Dames Zelatricen en de Heeren van het Comité, het groote, moeilijke, kostbare werk voortdurend in hun steun aanbevelend. Ten slotte bedankte Monseigneur alle aanwezigen voor hun gewaardeerde belangstelling.

Met een *Laudate* werd de plechtigheid besloten, terwijl Monseigneur en zijn assistenten zich naar het landhuis terugbegaven om zich van de plechtgewaden te ontdoen.

Hopen wij, dat de nieuwe bouw onder Gods zegen voorspoedig zij en zonder ongelukken ten einde worde gebracht.

Den zegen des Hemels af te smeeken over den nieuwen bouw was mede een der doeleinden van de plechtige eerste steenlegging.

PROTOCOL

VAN DE

Eerste-Steen-Legging

VAN DE

KERK

DER

Heilige Familie

OP

San Matheuw.

In het jaar O. H. 1914, den 28sten Mei, op het feest van den H. Augustinus, terwijl PAUS PIUS X Opperpriester was van de H. Roomsche Katholieke Kerk,

onder de Regeering van H. M. KONINGIN WILHELMINA, Koningin der Nederlanden,

onder den Gouverneur van Curaçao Mr. TH. J. A. NUIJENS,

terwijl Mgr. M. G. VUIJLSTEKE, van de orde der Predikheeren, Vicaris Apostolicus was der Curaçaosche Missie en de ZeerEerw. Pater J. GIJLSWIJK Pastoor der Kathedrale Kerk van *Sint Anna*,

ten tijde, dat de Hoog Eerw. Pater HIJACINTHUS CORMIER Magister Generaal was der Predikheeren Orde en de Hoog Eerw. Pater ANTONINUS TER MAAT,

Prior Provinciaal der Hollandsche Provincie en de Hoog Eerw. Pater GUALA WOLSKY Vicaris Provinciaal der Paters Dominikanen van de Curaçaosche Missie:

is deze eerste steen gelegd door den Hoog Edel Gestrengen Heer Mr. TH. J. A. NUIJENS, Gouverneur van Curaçao in tegenwoordigheid van Z. D. H. Mgr. M. G. VUIJLSTEKE Vicaris Apostolicus van Curaçao en van het grootste deel van de *Katholieke Clerus* van dit eiland en een overgroot aantal geloovigen.

En is deze *Kerk* gesteld onder het Patrocinium van de H. Familie JESUS, MARIA en JOZEF.

En wordt deze kerk gebouwd volgens het ontwerp en onder de leiding van den Eerw. Pater fr. STEPHANUS VAN DE PAVERT Ord. Praed. op het terrein van oudsher *San Mateo* genaamd.

In quorum fidem subscripserunt Curaçao, XXVIII Mei. Anno MCMXIV.

NAAR HET GELUK.

(Uit het leven van een bekeerling).

XLV. Haat tegen de Kerk.

Wanneer men zegt, dat er heden ten dage meer dan 1000 zoogenaamde evangelische kerken gevonden worden, bedoelt men, dat er meer dan 1000 secten bestaan, die officieele namen dragen. Daar echter, overeenkomstig het beginsel van vrij onderzoek, geen twee personen hetzelfde inzicht hebben, zoo zijn er feitelijk evenveel evangelische kerken als er personen zijn. En toch, niettegenstaande deze versplintering der kerken tot eenlingen, zijn ze weer allen op een punt eensgezind: in hun haat tegen de Katholieke Kerk, en in 't bizonder tegen de Jesuïeten.

Hoe valt dit verschijnsel te verklaren?

Omdat ik vroeger niet Katholiek was, acht ik mij gerechtigd in een openlijke bekentenis deze verklaring te geven: Deze blinde, satanische haat komt voort uit achting en uit nijd.

Van mijn kinderjaren af bemerkte ik, dat mijne Katholieke vrienden beter waren dan wij. Zij gingen naar de Kerk; wij niet.

Onze lievelingsbezigheid was kwaad te spreken van anderen; zij namen daaraan geen deel. Wij speelden en brasten tot laat in den nacht; zij trokken zich bijtijds stil terug.

Wij hadden voortdurend ruzie met elkander en daagden elkaar uit tot een duel; zij waren zachtmoedig en trachtten immer den vrede te bewaren.

Onder ons werd hij, die zich het minst om de moraalwetten bekommerde, het meest bewonderd.

Ik gebruikte eens het middagmaal in gezelschap van een Katholiek. Reeds was ik klaar met de soep, toen hij zijn bord nog niet had aangeroerd. Verwonderd sloeg ik een blik op hem. Hij zat eerbiedig met neergeslagen oogen en gevouwen handen; hij bad. Wat schaamde ik mij toen voor mij zelf! Als een hond was ik op het eten aangevallen en had alles gulzig opgeslurpt.

Een andermaal zat ik tegenover naast een Katholiek op een heel fijn feestdiner, waar fazanten uit Boheme, patrijzen uit Spanje en snippen van Corsica werden opgediend. De eene vleeschspijs na de andere liet hij voorbijgaan. Daar begreep ik nu heelemaal niets van. Hij betaalde zeer veel geld voor zijn couvert en liet het beste onaangeroerd.

Ten slotte waagde ik hem te vragen: „Maar gebruikt u niets van deze snip?" „Dank u," antwoordde hij, ik zal daar niet van gebruiken." De dame, die naast mij zat, stiet me aan en fluisterde mij toe: „Hij is Katholiek en 't is vandaag Vrijdag. Hij mag geen vleesch eten."

In oprechte bewondering dacht ik bij mezelf: Hoe trouw moet een Katholiek in het groote zijn, als hij reeds zoo trouw is in het kleine."

De nijd vindt zijn oorsprong in de vergeving der zonden.

Ik heb het bijgewoond, dat een Katholiek in gezelschap van een niet-Katholiek te samen een slecht leven leidde. Maar op zekeren dag bracht de wroeging den niet-Katholiek tot vertwijfeling en met een doodelijken haat jegens zijn metgezel riep hij plotseling uit: „Gij kunt vergeving van zonden verkrijgen, maar wij, wat moeten wij doen? Zelfs de dieren sterven zonder zonden, maar de niet-geloovige is het eenige schepsel dat in het vuil zijner zonden moet voortleven en sterven zonder gereinigd te kunnen worden!"

Het is dezelfde nijd en afgunst die de ontevreden armen koesteren tegen de rijken, met wie zij nimmer de schatten zullen deelen.

Vanwaar komt echter die geheel bijzondere haat van de niet-geloovigen tegen de Jesuïeten?

Omdat er geschreven staat: Om mijentwille zullen zij u haten."

Dat echter het woordenboek en het spraakgebruik een schijnheiligen bedrieger gelijk stelt met een Jesuïet komt van den roman „De Eeuwige Jood" van SUE. Iemand had een kapitaal gedeponeerd met de bedoeling, dat gedurende een paar honderd jaar het kapitaal zou aangroeien door interest op interest, waarna het onder zijn nakomelingen moest verdeeld worden.

Eindelijk is het tijdstip aangebroken, waarop dat kapitaal, fabelachtig groot geworden, zal verdeeld worden. De dag waarop die zal plaats hebben, wordt in de bladen bekend gemaakt en al de erfgerechten uit alle deelen der wereld komen opdagen. Nu laat de romanschrijver de Jesuïeten optreden, die al wat maar laag en gemeen is, bedrijven om in het bezit van dit kapitaal te geraken en zoo de macht over de geldwereld in handen te hebben. Al de erfgenamen worden om het leven gebracht. Van daar, dat een sluwe bedrieger een Jesuïet genoemd wordt.

De beroemde tooneelspeler EMIL DEVRIENT verhaalt, dat van alle lofprijzingen hem door koningen en keizers gegeven, hem geen enkel zoo zeer gestreeld had, als de ruwe uitval van een eenvoudigen boer. Toen hij in het theater van Berlijn den rol van Franz Moor speelde in Schiller's „Roovers," zag hij gedurende het tooneel, waarin de oude Moor in den toren wordt geworpen, een boer in den engelenbak de vuist tegen hem ballen.

Na afloop van het theater ging DEVRIENT kalm de eenzame, donkere Charlottestraat in om zich naar zijn hotel LUTHER UND WEGENER te begeven.

Plotseling rent de boer als een wilde indiaan op hem los, slaat hem tegen den grond en begint hem te bewerken met zijn vuisten. „Wacht, eerlooze schurk, ik zal je leeren je ouden vader in den toren te laten verhongeren."

Daar hebt ge het! De niet-geloovigen vallen op de Jesuïeten aan evenals die simpele boer op den kunstenaar DEVRIENT, omdat zij beiden een phantastisch spel voor werkelijk hielden.

Hoever deze katholiekenhaters gaan kunnen in het eenige waarbij ze allen samenwerken, bleek gedurende den kultuurkampf. Toen hebben ze hun meesterstuk geleverd. De Priester, die het waagde aan een stervende de troostmiddelen der Kerk te brengen, werd bedreigd met de strengste straffen!

Begrootingsdebat.

III.

De Heer **W. A. J. T. Zeile** vraagt excuse, dat hij door minder duidelijke redactie aanleiding heeft gegeven tot een misverstand. Waar gezegd wordt, dat het Marktgebouw in goeden staat verkeert, wordt daar enkel en alleen het gebouw mee bedoeld, niet de markt of de toonbanken.

De Heer **H. J. Cohen Henriquez** bedankt den Heer v. d. Veen Zeppenfeldt voor diens waardeerende woorden en is gaarne bereid de gestelde vragen te beantwoorden.

Uit Suriname werden zes monsters hoedenstroo ontvangen, van 1—5 genummerd en 1 zonder nummer. De monsters 1, 2, en 3 waren goed, wat stevigheid en blankheid betrof, maar de lengte was te gering en daarbij waren de reepjes plat en onregelmatig gespleten. De verzonden hoeveelheid was te weinig om er een geheelen hoed van te vlechten, men kon er alleen maar één miniatuurhoedje van laten maken.

No. 4 was zeer mooi en helder blank, deze soort zal met succes verwerkt kunnen worden voor onze Latat-hoeden. No. 5 was het mooist, sterk en glanzend wit. Dat is stroo van zeer goede qualiteit. No. 6, het ongenummerde monster, was het minst en roodachtig van kleur. Misschien is het te gebruiken voor de ordinaire stapelhoeden. Maar dan zal er een zeer groote hoeveelheid noodig wezen.

De Heer Henriquez heeft de monsters ook aan eenige kooplieden laten zien, en die vonden ze ook goed. Spreker is derhalve van meening, dat het Surinaamsche stroo hier zeer goed zal voldoen. Hij hoopt, dat het Bestuur van Suriname bevredigende uitkomsten moge erlangen bij het aankweeken der verschillende palmsoorten voor hoedenstroo. Een verblijdend bericht was het, dat in het bosch een goede palmsoort gevonden is, waardoor het mogelijk zal worden in Suriname de palmcultuur in 't groot te drijven. Alleen een grootbedrijf kan van beteekenis worden voor Curaçao, daar wij hier zeer veel stroo noodig hebben. De Heer Henriquez heeft daarom aan den Directeur van den Landbouw in Suriname geschreven en hem gevraagd, welke soorten er worden aangekweekt en in welke hoeveelheid die voor Curaçao te krijgen zijn. Over een twee de zending met prijsopgave werd gecorrespondeerd.

De Heer **W. C. J. van Leeuwen**, Schoolopziener, verkreeg hierna het woord om de verschillende vragen en opmerkingen te beantwoorden.

Moeilijk valt het de juiste reden op te geven, waarom maar geen onderwijzer 1e klasse voor de Kolonie te krijgen schijnt. Er is bij den Hollandschen onderwijzer weinig liefhebberij voor de West. De economische toestanden, de salarissen, zijn in Nederland veel verbeterd en beloven nog beter te worden. Het zal derhalve in de toekomst steeds moeilijker worden 1e klaskrachten uit Holland te betrekken. Op goede gronden kan Spreker verzekeren, dat ook de veelvuldige klachten over het Onderwijs op Curaçao menig onderwijzer afschrikken naar hier te komen.

Het groot percentage gezakten bij de examens vindt zijn verklaring in de gebrekkige voorbereiding der candidaten. In onze kleine maatschappij is het al gauw bekend, wie er examen maken, en nu wil natuurlijk niemand graag de schande beloopen, als niet geslaagd afgewezen te worden. De eischen worden vrij scherp gesteld en de examencommissie vervult haar plicht met ernst en toewijding.

Er kan ook geen ernstig bezwaar bestaan tegen het laten afleggen van examen door de vrouwelijke candidaten in een der zalen van het St. Martinusgesticht. Een eigen examenlokaal heeft de Commissie niet. Het wordt aan haar overgelaten de plaats daartoe te bepalen. Volgens de Wet zijn de examens der vrouwelijke candidaten niet publiek, reden, waarom reeds gedurende 30 jaren de Religieuze Zusters op eigen verzoek in het St. Martinusgesticht worden geëxamineerd. De overgroote meerderheid der examencommissie had hiertegen nimmer bezwaar. Hoe kan men derhalve spreken van een ernstig bezwaar. Ernstig kan men geen enkele geldige reden daartegen aanvoeren.

De Raad meent ook, dat het tijdstip der examens verkeerd gekozen wordt, men wil, dat op de Zaterdagen gedurende de vacantie de examens zullen worden afgenomen. De Wet heeft duidelijk voorgeschreven, dat 2 maal per jaar, en wel in de maanden Mei en November, de examencommissie zal zitting nemen. Waar de voorschriften zoo duidelijk zijn, kan men daar niet van afwijken. Het zou ook niet gaan, want op de Zaterdagen worden de normaallessen gegeven en de vacanties van Openbaar en Bijz. Onderwijs vallen op verschillende tijden. Daarbij, de onderwijzers mogen die vacantie toch ook wel onverkort hebben!

Zeker, het is een nadeel voor het onderwijs, als eenige onderwijzers een paar dagen niet voor de klas kunnen verschijnen, omdat ze examen moeten afnemen, doch dit komt hoogstens 3 of 4 maal in Mei en evenveel keeren in November voor. Zoo heel erg is dit nadeel dus niet.

De Raad verklaart met belangstelling kennis te hebben genomen van wat in de Tweede Kamer over het Onderwijs op Curaçao is gezegd. Gelukkig waren er leden die niet alles wilden onderschrijven, wat ten nadeele daarvan gesproken is. Dat kan en mag men ook niet, want veel wat in de Tweede Kamer beweerd werd, is gezegd op grond van eenzijdige, en onvolledige of onjuiste inlichtingen. Publiek is dit aldus verklaard door een collectief schrijven van de Schoolcommissie aan de Heeren Kleerekooper en de Meester.

In de *Handelingen* heeft Spreker vernomen, dat er een onderwijsspecialiteit zal worden uitgezonden om de zaken hier eens grondig te onderzoeken. Niemand kan daar sterker naar verlangen dan de Heer van Leeuwen, die met groote gerustheid en vol vertrouwen de resultaten van dit onderzoek afwacht. Reeds nu wil hij de verklaring afleggen: alle verbeteringen dankbaar te zullen aanvaarden en zoo veel mogelijk te zullen toepassen.

Een Curaçaoënaar heeft in Nederland geklaagd, dat zijn 4 jongens op de Hendrikschool zoo weinig leerden, dat hij verplicht zal zijn ze naar Holland te sturen. Het is niet plezierig voor dien vader, dat z'n jongens niet leeren. Maar hij trooste zich met de gedachte, dat er overal ter wereld, op alle scholen, wel meer dan 4 jongens zijn, die nooit of nimmer iets zullen leeren. Het klassikaal onderwijs heeft zich nu eenmaal te richten naar de groote massa der middelmatige, of goede leerlingen. Onwillige leerlingen, of leerlingen, die weinig aanleg bezitten, zullen altijd achterblijven.

Een verstandig onderwijzer mag evenmin vooruit hollen met de knapste jongens, als blijven sukkelen met de onwilligen, luien of dommen. Eigenaardig is het, dat de meeste ouders niet toe willen geven, dat hun kinderen lui of dom, of beide zijn, maar het niet leeren altijd wijten aan de school. Achterlijke leerlingen kunnen geen bewijs leveren, dat het onderwijs slecht is. Op de meest beroemde Universiteiten worden wel studenten gevonden, die er niets leeren. Deugen daarom die Hoogescholen niet, die toch een wereldnaam hebben!

Er zijn hier leden in den Raad, die het onderwijs slecht noemen, doch geen enkel bewijs voor hun bewering treft men in de stukken aan.

Ook het schooltoezicht heet niet te deugen.

Maar waarom toch niet? De schoolcommissie, die het toezicht uitoefent, bestaat uit personen, die niets of niemand hebben te ontzien, volkomen op de hoogte van het onderwijs zijn en ten volle bekwaam tot oordeelen.

Hun oordeel en ondervinding moet toch meer gelden dan een enkel woord van iemand, die niet op de hoogte is en bij name de Bijz. scholen nimmer heeft bezocht.

Men vindt het Openbaar Onderwijs van tegenwoordig slechter dan dat van 20 jaren geleden. En dat, nu de gebouwen moderner zijn ingericht, de leermiddelen uitstekend zijn en het leerplan aan alle voorwaarden voldoet!

De Heer van Leeuwen heeft een ondervinding van 30 jaren en durft met blijdschap getuigen, dat een geleidelijk voortgaande verbetering valt waar te nemen.

Na de wederoprichting der 9de klasse kunnen de leerlingen het leerplan in 9 jaren grondiger afwerken dan vroeger in 8. Dit leerplan is te uitgebreid, maar dat is een natuurlijk uitvloeisel van de Verordening, welke door den Kol. Raad werd goedgekeurd. Het is zeker niet meer uitgebreid dan dat van vroeger. Men noemt het ondoelmatig ingericht, maar verzuimt aan te toonen, waarin die fout schuilt. Dat leerplan is opgemaakt in overleg met het Hoofd der school en de Schoolcommissie en werd door den Gouverneur goedgekeurd. Toen 2 jaren geleden het Hoofd der Hendrikschool in een goed bezette vergadering van autoriteiten, ouders en onderwijzers zijn begrippen omtrent een leerplan voor de Hendrikschool uiteenzette, volgde er geen debat. Men was het er dus mede eens.

De leerkrachten heeten onvoldoende. Dat is een verbluffende mededeeling. Gelukkig werd er bijgevoegd, dat er ook uitzonderingen waren. Hoeveel uitzonderingen wordt niet gezegd. Spreker somt nu het aantal onderwijzers op en de verschillende akten die in hun bezit zijn. Na deze lange lijst te hebben voorgelezen vraagt hij, of dat onvoldoende genoemd kan worden?

De combinatie van twee klassen bij het binnenlandsche verlof van den Heer Troost, is als tijdelijke noodmaatregel genomen, wijl men eerst meende, dat het slechts 14 dagen zou duren, en men voor een korten tijd de combinatie van twee klassen minder bezwaarlijk achtte dan een tijdelijke vervanging.

Men beweert, dat op de normaalschool geen Opvoedkunde gegeven wordt, wat echter wel degelijk het geval is. Spreker leest het leerplan voor en noemt de boeken die voor opvoedkunde gebruikt worden. Dat er ook Engelsch en Spaansch gegeven wordt, geschiedt ter meerdere ontwikkeling.

Klachten over het Onderwijs zijn er altijd geweest, in Nederland, zoowel als op Curaçao. De Heer van Leeuwen heeft gesnuffeld in de archieven en heeft bevonden, dat reeds in 1892 geklaagd werd, dat de vorderingen wel wat te wenschen overlieten. Twee en twintig jaar geleden noemde men het schoolverzuim zeer aanzienlijk en klaagde men over onvoldoend personeel. Van 70 leerlingen werden slechts 45 bevorderd. Over combinatie van klassen werd door de toenmalige schoolcommissie geklaagd bij den Gouverneur. Zóó gaat de Heer van Leeuwen door de klachten van ieder jaar te vermelden tot het jaar 1906, ten bewijze, dat het onderwijs vroeger niet beter was dan tegenwoordig en dat er toen even hard geklaagd werd als nu.

Toch werd er toen hulde gebracht aan de onderwijzers voor hun toewijding, terwijl men tegenwoordig de minder goede resultaten op rekening schrijft van het personeel.

Dat klagen over het Onderwijs geschiedt niet op Curaçao alleen, het gebeurt overal, ook in Nederland. Spreker leest een citaat voor uit Het schoolblad van 19 Maart, 1914.

Dat klagen over onbevredigende resultaten zal nog wel wat aanhouden. In 1864 klaagde men al daarover in de 2e Kamer der Staten Generaal en in 1914 deed men het nog. Waarschijnlijk zullen dezelfde klachten in 1965 weer opnieuw herhaald worden. Waar vandaan die klachten? Omdat voor goede resultaten niet slechts noodig zijn goede onderwijzers en goede leerplannen, maar ook goede leerlingen. En nu worden onder de kinderen, die geen of weinig vorderingen maken, en [illegible] de zoogenaamde achterlijke kinderen.

De Heer van Leeuwen behandelt nu het artikel van den Heer D. de Marchena in *De Vrijmoedige*. Al deze klachten zullen echter minder goede resultaten opleveren, dan klachten die op minder luidruchtige wijze bij bevoegde personen worden ingebracht, en waarvan wordt aangetoond of bevonden wordt, dat ze op goede gronden steunen. Spreker meent hierbij zijn bevreemding te kennen te mogen geven over de handelwijze van den Heer Marchena, die wel publiek opnoemt hoeveel fouten hij in de schoolschriften gevonden heeft maar die schriften niet wil afgeven aan den schoolopziener ter controleering. Op deze wijze haalt die heele aanklacht niets uit en blijkt het ijdel vertoon.

Men klaagt, dat de leerlingen van de Hendrikschool niet zonder privaatlessen het toelatingsexamen kunnen doen voor H. B. S. Ook niet omgekeerd, verklaart de Heer van Leeuwen: zonder privaatlessen zal ook een leerling der 1e. klas H. B. S. niet kunnen worden toegelaten op de 7e klas der Hendrikschool. Niet, omdat de H. B. S. niet goed is, maar, omdat er geen Engelsch, geen Spaansch en geen Duitsch geleerd wordt.

Ten slotte wenscht de Heer van Leeuwen met nadruk te verklaren, dat, waar hij sich bepaald heeft tot verdediging van het Openbare Onderwijs, dit geschiedde, omdat dit ook het meest was aangevallen. De onrechtvaardige beoordeeling van het Bijz. Onderwijs heeft hem evenzeer hoogst onaangenaam getroffen. Volkomen sluit hij zich aan bij het geachte Lid, de Heer v. d. Veen Zeppenfeldt ten gunste van het Bijz. Onderwijs heeft gezegd.

Resumeerend, is de schoolopziener overtuigd, dat ook op Curaçao het onderwijs nog voor verbetering vatbaar is. Naar het bereikbare te streven is steeds het ernstig voornemen geweest van Bestuur, schooltoezicht en Onderwijzers. Elke klacht van elk concreet geval zal onpartijdig onderzocht worden, elk voorstel, dat zou kunnen leiden tot verbetering ernstig worden overwogen. De leden van den Kolonialen Raad kunnen op deze punten volkomen gerust zijn.

De Heer **G. B. Dussel**, landbouwkundige, sloot de algemeene beschouwingen met een relaas over het groote nut van deskundige voorlichting en de demonstratie van proeven door een landbouwkundige. Deze proeven zouden in de toekomst beter slagen, nu er betere terreinen voor waren open gekomen op Groot Kwartier. Ook hoopte hij nog in de gelegenheid gesteld te worden, de *dryfarming* hier in te voeren. Het ploegen was verleden jaar zeer goed gegaan en de varieteiten in plantzaad heeft hier en daar nog wat oogst gegeven, waar de Kleine Maïs totaal mislukt was.

Prof. Kraus over den invloed van het Panamakanaal op onze scheepvaart.

Het „Vad." heeft een onderhoud gehad met den oud-minister Kraus over de vraag in hoever onze scheepvaart en handel voordeel zullen trekken van de a.s. opening van het Panama-kanaal. Het blad deelt hiervan het volgende mede:

Prof. Kraus was zeer stellig van meening, dat onze stoomvaart van de openstelling van het Panamakanaal voordeel zal trekken. Reeds schijnen Hollandsche stoomvaartlijnen plannen gereed te hebben om ook de Pacific-havens in hun geregeld vrachtverkeer op te nemen. De Kon. West-Indische Mail breidde hare diensten reeds tot Centraal-Amerika uit en heeft haar agenten te Colon en Panama.

Waarschijnlijk zal de Nederlandsche scheepvaart ook op de Westkust van Zuid-Amerika in de toekomst nieuw werk vinden. Maar prof. Kraus was van gevoelen, dat dit slechts geleidelijk zal geschieden.

Of hij uitbreiding van het aantal beroepsconsulaten op die kust (te Valparaiso is er onlangs met het oog op de opening van het kanaal een gevestigd) noodig achtte?

Callao, de haven van Lima, zou, zoo oordeelde prof. Kraus, wanneer men daartoe overging, wel in aanmerking komen. Men moest dan — meende hij — allereerst het oog vestigen op bekwame en actieve personen, bekend met de eischen der praktijk. Maar niet minder zal men er ook op moeten letten, personen te kiezen, die geen inferieure positie bekleeden, en de eer van ons land weten op te houden. Dit illustreerde de heer Kraus met een voorbeeld uit zijn eigen ervaring, elders dan op de Westkust van Zuid-Amerika.

Wat Indië aangaat, was prof. Kraus van oordeel, [illegible] weg via Suez korter is — deze de voorkeur zal blijven behouden. Maar er zal ter Westkust van Zuid-Amerika hoogstwaarschijnlijk meer vertier komen als gevolg van de opening van het Panama-kanaal, en daarvan kan ook Ned-Indië, de overbuur van Chili en Peru aan gene zijde van den Stillen Oceaan, profiteeren. Ook Bolivia met zijn rijke minerale hulpbronnen is van beteekenis voor de scheepvaart met de havens van de Westkust.

Wat Peru en de dichter bij den evenaar gelegen streken aangaat, is het natuurlijk een bezwaar, dat Java en deze landstreken, als liggende in de tropische zone, gedeeltelijk dezelfde voortbrengselen hebben. In het algemeen is meer verkeer te verwachten in de richting der meridianen, dan in die van paralellen der aarde.

Wij vroegen prof. Kraus ook het een en ander aangaande Curaçao.

Voor het groote inter-oceanisch verkeer achtte ook de oud-minister Curaçao niet het meest gunstig gelegen. Daarvoor ligt het te ver ten Zuiden van de wegen die de groote scheepvaartlijnen van Europa naar het Panama-kanaal volgen. Gunstig ligt het, daarentegen wel met betrekking tot de vaart tusschen het kanaal en de kusten van Venezuela, Brazilië en zuidelijker gelegen landen aan de Oostkust van Zuid-Amerika.

Bovendien, als dat kanaal geopend is, zal ongetwijfeld het scheepvaartverkeer in de geheele Caraïbische zee drukker worden, en daarvan zal ook Curaçao evenredig kunnen profiteeren.

Onder de factoren, die voor Curaçao voordeel kunnen aanbrengen rekende prof. Kraus ook het toeristenverkeer, dat naar zijn gevoelen ook voor de Westkust van Zuid-Amerika van belang kan zijn, hier voornamelijk indirect, omdat dergelijke toeristbezoeken, zoo dikwijls handelsrelaties ten gevolge hebben. Naar en in de Caraïbische zee organiseeren verschillende groote stoomvaartlijnen (dit zijn o. a de Hamburg-Amerika-lijn, de Royal Mail Steam Packet Cy. en de Compagnie Générale Transatlantique) reeds nu geregeld toeristen-uitstapjes. Als het kanaal geopend is, zullen deze waarschijnlijk ook wel worden georganiseerd van uit New-York naar de kust van de Stille Zuidzee.

Curaçao is niet groot, maar de hoofdplaats Willemstad heeft voor vreemdelingen veel eigenaardigs en is daarom een bezoek overwaard.

De allergrootste schepen zien evenwel op tegen het binnenvaren der St. Annabaai, en doen dientengevolge de plaats niet aan.

Met een gesprek over de activiteit en beteekenis van het Hollandsche element onder de, met uitzondering van Brazilië, bijna geheel Spaansche bevolking van Zuid-Amerika, en de rijke toekomst die voor dat halfwerelddeel is weggelegd, eindigde het onderhoud.

RAPPORT

VAN DEN HEER

H. J. COHEN HENRIQUEZ.

De Panama als dameshoed.

Bij het inwinnen van bovenstaande inlichtingen, is het mij gebleken, dat de Panamahoed op veel belangstelling en sympathie zijdens importeurs en fabrikanten rekenen kan.

Van zeer bevoegde zijde werd de meening uitgesproken, dat bij gelijken prijs en overeenkomende kwaliteit de Panamaproducten de voorkeur boven andere geïmporteerde hoeden zouden genieten, vooral indien het artikel met vrucht de concurrentie zou kunnen opnemen tegen de fijnere soorten Italiaansche dameshoeden, wat naar mijne bescheiden meening zeer wel zou kunnen.

Ontegenzeggelijk bestaat er in het artikel dameshoeden een zeer groot debiet en zou bij leiding in deze richting, de Panamahoedenindustrie voor eene groote vlucht vatbaar zijn.

Het is mij gebleken, dat door een importeur getracht is geworden hoeden uit Curaçao te betrekken. Modellen werden gezonden aan exporteurs op Curaçao, doch weinig of geen notitie werd hiervan genomen. Zoo bleef Curaçao uitgesloten van de markt van Bordeaux, of liever gezegd, buiten directe verbinding met aldaar gevestigde handelaren en fabrikanten.

Nu doet zich de vraag voor: of de hoeden in geheel ruwen staat, dan wel gebleekt en geplet, zouden moeten worden geëxporteerd.

De beantwoording dezer vraag staat in nauw verband met het tarief der rechten eener- en de eischen der mode anderzijds.

Uit het tarief blijkt, dat betaald wordt Frcs. 15. — per 100 K.G. netto voor de ruwe, niet afgewerkte en uit één stuk gevlochten hoeden, w.o. de uit bamboe vervaardigde hoofddeksels, alsook onze stapel- en middelsoorthoeden, mits ongebleekt, en Frcs. 4.50 per 100 K.G. netto voor de afgewerkte en gebleekte hoeden uit één stuk gevlochten, tot welke categorie behooren de Panamahoeden, die gedragen kunnen worden zonder verdere fatsoenneering of modelleering,— terwijl op de Italiaansche hoeden geheven wordt:

Frcs 0.25 per stuk wanneer zij in ruwen staat, dus zonder bewerking, geïmporteerd worden en

Frcs. 0.45 per stuk wanneer zij gebleekt, gefatsoeneerd of bewerkt worden ingevoerd.

De lage rechten van Frcs. 15 per 100 K. G. spreken ten voordeele van den invoer van ruwe, niet afgewerkte hoeden, die na in de Fransche fabrieken gebleekt te zijn, afzet zouden kunnen vinden.

Deze hoeden, dáár afgewerkt, zouden dan de concurrentie kunnen opnemen tegen de bamboe hoeden, en de Italiaansche hoeden, hetzij afgewerkt of niet.

Het tarief van Frcs. 4.50 per 100 K. G. netto op afgewerkte panamas, kan niet als drukkend worden beschouwd, als men aanneemt dat het gemiddelde gewicht der panamahoeden gesteld wordt:

heerenhoeden op 70 gram per stuk;
meisjeshoeden op 70 gram per stuk;
Dameshoeden op 90 gram per stuk.

Percentsgewijze berekend zal de verhouding waarschijnlijk zelfs ten voordeele van de Panamahoeden zijn, daar deze hoeden in veel hoogere prijzen worden gevlochten dan de onafgewerkte.

Mijne conclusie is dus, dat aan den invoer van bewerkte hoeden, met betrekking tot het tarief der invoerrechten, geen bezwaren verbonden zijn.

Wat gedaan zal moeten worden opdat onze hoeden te Bordeaux afzet zullen vinden, is, een goed artikel, dat beantwoordt aan de omtrent vorm gestelde eischen tegen niet te hoogen prijs in te voeren. Meerdere bekendheid zal aan onze hoeden moeten worden gegeven, want te Bordeaux is het product, wat de middelsoort en fijne hoeden betreft, totaal onbekend.

Onder Curaçaosche hoeden worden enkel en alleen verstaan de meest ordinaire soort, die alhier bekend is onder den naam van „stapel hoeden" (Staple hats).

Deze hoeden werden vroeger te Bordeaux ingevoerd, doch nu is zulks het geval niet meer. Het artikel is

geheel in discrediet geraakt tengevolge van groote teleurstellingen ondervonden door de te Bordeaux gevestigde importeurs. Zoo is het mij gebleken, dat bij een enkel persoon aldaar 7 kisten hoeden onverkocht lagen, terwijl bij ontvangst van de waar veel navraag bestond naar dat soort. Het geval had zich voorgedaan, dat de hoeden op toegezonden monsters besteld waren geworden en bij ontvangst gebleken waren niet overeen te komen met de gestelde eischen.

Groot verlies werd door den importeur geleden, verdere bestellingen werden niet gedaan, het artikel geraakte in discrediet en hoeden uit China en Madagascar namen de plaats er van in.

Naar mijne meening is de markt te Bordeaux voor Curaçao niet geheel verloren. Ik durf zelfs zeggen, dat onze industrie aldaar eene toekomst heeft, maar men zal eene andere richting moeten inslaan. De exporteurs zullen zich volkomen op de hoogte moeten stellen van de eischen die gesteld worden en zich zorgvuldig daaraan moeten houden. Zij zullen slechts hoeden moeten opzenden die wat grootte en vlechtwerk betreft, geheel overeenkomen met opgezonden monsters.

Door mij zal voor nieuwe relatiën worden gezorgd. Eenige monsters, alhier naar gestelde eischen gevlochten, zullen naar Bordeaux worden opgezonden, en zullen later dienst moeten doen bij bestellingen uit Curaçao.

Eene collectie hoeden die ik aan verschillende importeurs liet zien, viel zeer in den smaak wat het vlechtwerk aangaat. Ik kreeg dan ook van verschillende zijden toezegging, dat bestellingen zouden worden gedaan, als de hoeden volgens de eischen door de mode gesteld, gevlochten worden.

Aan de firmas, die mij die toezegging gedaan hebben, zullen eveneens monsters worden toegezonden.

Uit de statistische cijfers die ik heb kunnen verkrijgen met betrekking tot den invoer van Panama hoeden, heb ik geen bijzondere gegevens kunnen putten. Het wil mij voorkomen, dat de statistiek onvolledig is ten opzichte van de werkelijke hoeveelheden te Bordeaux ingevoerd.

De reden hiervan zal wel te vinden zijn in het feit, dat het meerendeel van de voor Bordeaux bestemde zendingen aan het grensstations worden aangegeven, zoodat de Douane te Bordeaux met die ingezen geen rekening behoeft te [illegible]

Door de vriendelijke tusschenkomst van de Heeren E. Charmet & Cie., Rue de l' Abattoir, werd ik verder te Bordeaux in de gelegenheid gesteld de verschillende hoeden uit diverse landen met de respectieve prijzen die ingevoerd worden, te zien. Ik kreeg daardoor een goed overzicht van de verschillende soorten vlechtwerk en kon mij een denkbeeld vormen van de eischen die in Frankrijk over het algemeen gesteld worden ten opzichte van den hoedenhandel. Alle gewenschte inlichtingen werden mij gereedelijk verstrekt, ook met betrekking tot bleekerijen en ververijen, zoodat ik met meer kennis van zaken mijne reis naar Parijs kon aanvaarden.

Aan den Nederlandschen Consul te Bordeaux betuig ik mijn warmen dank voor de groote hulp en bereidwilligheid van hem ondervonden, waardoor ik in den betrekkelijk zoo korten tijd van vijf dagen in de gelegenheid ben geweest in deze belangrijke handelsstad gegevens te verzamelen, die, naar ik geloof, van groot belang zullen zijn voor de hoedenindustrie in de kolonie Curaçao.

Voor de ondervonden gastvrijheid en vele beleefdheden, dank ik hem eveneens ten zeerste.

Een extract uit het Fransch invoerrecht—tarief wordt hierbij als bijlage gevoegd.

Mijne werkzaamheden te Bordeaux volbracht hebbende, vertrok ik op den 20n Mei naar Parijs.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Z. D. H. Mgr. M. G. Vuylsteke diende Dinsdag in de Rozenkranskerk op Pietermaai aan 280 personen het H. Vormsel toe en Vrijdag in de parochie van Sta Maria aan 180.

Examens.

Met gunstig gevolg legde nog examen af: Voor Onderwijzer 3e klas de Heer H. Lampe.

Voor de acte Spaansch Mejuffr. Amama Ecker en de Eerw. Zuster Philotea Messemer.

Voor Onderwijzeres 3e klas de Eerw. Zuster Sophie Hulshof.

Aan allen onze oprechte gelukwenschen.

Hr. Ms. Kortenaer.

Van bevriende zijde ontvingen wij Zaterdag, toen ons blad reeds ter perse was, een zeer belangrijk uitknipsel uit de *Herald*. Het draagt tot opschrift:

„De Nederlander toont aan de groote mogendheden, wat er gedaan kan worden door eenvoudige maatregelen".

Het verhaalt dan, hoe Groot Brittannië plechtige, maar onnutte, protesten indient; hoe de hooge regeering der Ver. Staten zich tevreden stelt met overdrachten te sluiten met de federalen, opdat er toch eindelijk eens iets zal gedaan worden om de petroleumbronnen om en nabij Tampico te beschermen; maar het kleine Holland geeft hun beiden een practische les, hoe men op eenvoudige wijze veel grooter voordeelen kan behalen.

Veertig mijl van de Panuco Rivier, twintig mijl van Tampico ligt een petroleumveld, dat het eigendom is van eenige Hollandsche Kapitalisten. Toen de Amerikaansche burgers in Tampico werden lastig gevallen en vandaar wegvluchtten naar het strand, riep de Hollandsche opzichter der petroleumbronnen den Commandant van het Hollandsche oorlogsschip en vroeg hem wat er gedaan kon worden.

De Hollandsche Commandant verloor geen tijd met bespiegelingen over internationale verwikkelingen. Misschien dat men zich daarover later in Den Haag het hoofd breekt, maar dat maakte hem niets uit. Zonder tijdverlies streek hij twee zijner booten met mariniers en zond ze naar de Hollandsche petroleumbronnen. Zijn eenige order was: „Jongens, jullie blijft hier staan, totdat je meer van me hoort". En de Hollandsche jongens staan er nog.

De Hollandsche eigendommen worden in Tampico gerespecteerd.

Tot zooverre de *Herald*.

Een eeresaluut aan Kolonel L. v. d. Wal en zijn dappere Jantjes!

De Hollanders zijn toch wel een nuchter volk.

Blijkens in Den Haag ontvangen telegram heeft het pantserschip Kortenaer dat sedert 21 April j.l. voor Tampico aan de golf van Mexico ligt, de Nederlandsche Kolonie aan boord genomen met uitzondering van een 6-tal personen die verkozen aan land te blijven.

De Hollanders in Mexico, die niet op de „Kortenaer" te Tampico geëmbarkeerd wenschten te worden zijn de heeren [illegible], Leca, Moeller, Welter en [illegible].

Het Koloniaal Weekblad.

Dit orgaan van de Vereeniging *Oost en West* heeft onze sympathie niet onverdeeld. Wij zouden het zoo gaarne begroeten als een dapperen medestrijder om Curaçao wat harder vooruit te helpen, doch meermalen stoot ons iets in dit blad, dat van erger getuigt dan van verschil van opinie.

Dat moest niet zijn in een orgaan der Vereeniging *Oost en West*; het moest boven godsdienstige en politieke geschilpunten verheven zijn.

Als het Bestuur der Vereeniging vraagt naar de oorzaak waarom in de West, met name op Curaçao, zoo weinig voor haar gevoeld wordt, zal het in de partijdige redactie van Het Koloniaal Weekblad de verklaring vinden.

In No. 18 van 30 April komt onder de rubriek Curaçao een interview met Prof. Kraus voor, waarvan de slotzin aldus luidt:

„Bij de beoordeeling van de economische beteekenis der kolonie, moet men, zegt Prof. Kraus, overigens niet uit het oog verliezen, dat Curaçao slechts een klein wereldje vormt met niet veel meer dan 30.000 menschen, waarvan de helft in de haven Willemstad woont."

Het Koloniaal Weekblad laat hier op volgen: „Op dit laatste mag wel eens in het bijzonder de aandacht gevestigd worden. Men spreekt zoo dikwijls over Curaçao, alsof het een groote plaats is, die met too verslag vooruit moet, alleen omdat het eiland een goede haven en een gunstige ligging heeft, doch men vergeet, dat het maar te vergelijken is met een plaats als bijv. Harlingen en dan nog met een groote meerderheid aan negers en kleurlingen, die niet de gewenschte elementen voor welvaart en voorspoed zijn!"

Is dit nu taal van het orgaan eener Vereeniging welke de belangen van de West wil bevorderen! De vergelijking eener Kolonie met een provinciestadje is niet slechts verkeerd, maar hoogst gevaarlijk ook.

Curaçao is een zeer voornaam verkeerscentrum in de Caraïbische Zee, het verbindingspunt tusschen 8 groote stoomlijnen en het middelpunt van een drukke zeilvaart. Het is de overscheephaven voor de ons omringende landen en het hoofdstation van een wijdvertakt reizigersverkeer.

Niet alleen omdat wij een goede haven hebben en een gunstige ligging moet Curaçao snel vooruit, maar omdat daarbij de zeer gunstige omstandigheid komt der opening van het Panamakanaal. Curaçao ligt slechts drie dagen stoomens van dit nieuwe centrum van het wereldverkeer.

Als het bij onzen buurman regent, vangen wij toch minstens wel eenige druppeltjes. En een paar booten meer per week maken toch altijd een honderd booten meer per jaar.

Nog een staaltje.

Het *Koloniaal Weekblad* wil met de *Amigoe* niet in discussie treden over onze klacht, reeds vroeger geuit, dat de schrijver der Curaçao—rubriek blijkbaar een fel anti-clericaal is. Ten bewijze, dat de negerbevolking als analphabeet de bijzondere school verlaat, haalt het een citaat aan uit *De Wekker*, dat aldus aanvangt:

„Geen het minste onderwijs hebbende genoten, zijn de meeste lieden uit die klassen onbeschaafd, ruw en oneerbiedig."

Slechts die niet op school komen hebben niet het minste onderwijs genoten; de niet schoolgaande kinderen geven dus het peil aan der school, welke ze niet bezochten!

Een volbloed anti—clericaal argument!

Finale.

Het *Koloniaal Weekblad* heeft een feestnummer uitgegeven met plaatjes. Ook Curaçao wordt bedacht met een reproductie van *De aankomst van Michiel Adriaanszoon De Ruyter aan boord der „Zeven Provinciën."*

Maar dit eerlijke onderschrift is te oud, het dateert van 7 of 8 jaar geleden, van De Ruiterfeesten. Daarom staat maar eenvoudig vermeld: „*De Haven van Curaçao.*"

Nu, dit plaatje lijkt wel iets op Harlingen! Men krijgt heelemaal geen indruk van een zeehaven, als er reeds zooveel volk op de been komt bij aankomst van een kleine zeilboot.

Inspectiereis.

Dinsdag ll. deed de Heer Gouverneur, vergezeld van zijn militairen adjudant en den Heer Districtmeester een inspectiereis in het 4e en 5e district. Ook de scholen werden bezocht.

De Havenwerken.

De duikers duiken maar steeds door en leggen mijnen. Driemaal heeft men deze week die mijnen laten springen. Vrijdagmorgen kwam de baggermachine op die plaats en waren de duikers bezig aan te geven waar en hoe er gebaggerd moest worden. De opgehaalde specie bleek kortgeslagen koraalrif te zijn, bijna tot gruis vermalen.

Officiëele berichten.

F. A. Labega is tijdelijk aangesteld tot kommies 2de klasse der belastingen op St. Martin N. G.

De Griffier bij den Raad van Justitie en bij het Kantongerecht op St. Eustatius is aangewezen als vervanger van den Hypotheekbewaarder aldaar.

De heer G. H. Rijves is wegens vertrek eervol ontslagen als lid tevens voorzitter van den Voogdijraad op St. Martin N. G. en de heer A. R. Kirbij is als zoodanig benoemd.

Aan den wd. Gouvernementsgeneeskundige op St. Eustatius, Ch. J. Samson is tot verder herstel van gezondheid twee en een halve maand verlofsverlenging verleend.

Aan den klerk op Bonaire, B. P. P. Schrils is tot herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Blijkens van den Consul-Generaal der Nederlanden te Havana ontvangen bericht van 18 Mei 1914 werden er toen 19 gevallen van builenpest geconstateerd, waarvan 6 herstelden, 3 overleden, 3 onder behandeling waren en 7 convalescenten.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven enz.

Armand Arditti, Bayley & Co., Loreta Boom para entregar á Cecilia Hernandez, John Costa, Isabel Cicilia, Cranine Bros, Isabel de Windt, Desaise Demery, Leonicia Da Cósta Gomez, D. C. Dall, Manuel de la Viesca, A. de Lima, Andrea Jimenez de O,Neil, Meri Hoyer, Maria Esprot, S. Garcia Hermanos, Anita Leyba, Hermina Molina, Eludio Mara P., Josem Delanoi Margarita, Reinilia Marchena, Petronilia Piter, Rodelfina Penso, Henri Pourvesile, Claris Schoop, Hilar Sijn, Micanarina van Neter, Carlota Walle.

Aangeteekende stukken: Sarah Fardel, Clara Z. de Lemus, Johan M. C. Hueck, Pinedo & Co. para O. Semeraro, Pinedo & Co, en een rebut aan: B. Ernesto Hellburg c/o Mrs. Jane Perry, New Orleans.

Drukwerken: Mrs. J. M. de Crespo (2), Commercial Union Assurance Co. Ltd. Dr. E. J. Hammond, C. Henriquez, Royal Insurance Co.

Drukwerken zonder adres: The Manchester Union, Het Nieuws van den Dag.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 29 Mei 1914.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.		—
ZOUT per vat van 180 K.G.	f	0.80
DIVIDIVI per K.G.	„	0.08
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.60
id. per KG. 2e kw.	„	0.50
HUIDEN per K.G.	„	0.75
GEITENVELLEN per K.G.	„	1.20
WOL per K.G.	„	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„	0.55
BEENDEREN per K.G.	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„	0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).		
Kwaliteit No, 1 per dozijn	„	3.37½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	3.50
„ „ 2 „ „	„	5.25
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„	—.
„ „ 6 „ „	„	8.50
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	
„ „ 11 „ „	„	13 50
„ „ 12 „ „ OLA	„	
„ „ 13 „ „	„	15.
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „		
„ „ 1 van 25 c.M. of minder!		

Muntvervalsching.

Vrijdagavond ll. deed een Spaanschsprekende vreemdeling aan de Overzijde der haven, in de Breede Straat, in verschillende winkels geringe inkoopen, die hij met *Venezolano's* (Ven. 5 bolivar's muntstukken) betaalde. Zoo kocht hij ook in den winkel van den Heer E. E. Fowler, aan den Rooden Weg, een pakje sigaretten en vroeg hij de waarde daarvan af te houden van een *Venezolano*. Dit geschiedde, doch toevalligerwijze viel een dier muntstukken uit zijne hand en bespeurde de Heer Fowler, dat de klank daarvan dof was. Hij onderzocht het door hem ontvangen geldstuk en ontwaarde ook aan het gewicht en kleur daarvan, dat het valsch was. Hij liep den vreemdeling na en eischte ander geld in betaling; toen kreeg hij Hollandsch geld. Toen hij den vreemdeling een anderen winkel zag binnengaan, waarschuwde hij de politie en deze ontdekte, dat de vreemdeling ook daar een valschen *Venezolano* in betaling wilde geven. Toen dit ontdekt werd, maakte de man zich uit de voeten. Dienzelfden nacht werd hij echter door de politie in het *Hotel Suisa* opgespoord en in verzekerde bewaring gesteld. Hij bleek te zijn: de z. g. professor Giuseppi Mazzilli, die Zondag te voren eene voorstelling van goochelarij, magnetisme enz. in het *Theater Naar* had gegeven. Hij heeft tal van kooplieden en winkeliers valsche geldstukken, ook Amerikaansche en Fransche, in de handen gestopt.

Naar men zegt, is ook een medeplichtige van hem achter slot en grendel, en is hij in het bezit gevonden van tal van valsche muntstukken en van benoodigdheden tot muntvervalsching.

De Vrijmoedige.

Vaterland.

14 Mei ll. begon, volgens het laatste nummer der „Hamburg-American Gazette" het grootste schip de *Vaterland* haar *maiden trip* van Hamburg naar New York. Deze colossus meet 58000 Reg. ton netto d. i. 6000 ton meer dan de *Imperator*. De gezagvoerder van laatstgenoemd schip, de Heer Ruser, ging over op de *Vaterland*. 26 Mei verliet het stoomschip de haven van New York. Spoedig zal er nog zoo'n derde schip dierzelfde maatschappij in de vaart komen. Wel een bewijs van den bloei en vooruitgang der H. A. L.

Postspaarbank.

Gedurende de maand Februari werd ingebracht.

Willemstad		f 3,148.23
2e district		6.
3e „		—
4e „		—
5e „		50.50
Oranjestad	Aruba:	87.75
3e district	„	5.
Kralendijk	Bonaire:	1.084.17
Rincon	„	4.50
Philipsburg, St. Mart.		253.
Oranjestad, St. Eust.		35.81
Bottom, Saba		257.99
Windwardside		35.96
Totaal:	f	5,005.41
teruggehaald	f	5,007.08

Regenval.

Gedurende de maand April.

Fort Amsterdam	0.
Westpunt	12.6
Plantage Siberië	0.
„ Kl. St. Martha	0.
Hofi Abao	0.
Cas Chikitoe	0.
Sta. Maria	1.5
Plantage Gr. St. Joris	0.
Wilhelmina-tuin	0.
Sta. Rosa	0.
Beekenburg	0.
Noordkant	12.5

't Is te lang droog geweest. De voorraad drinkwater begint op te raken, en dan zal spoedig de ellende en armoede algemeen zijn in de buitendistricten en op de eilanden. Reeds komen er gevallen van scheurbuik voor. Gelukkig staat de lucht thans erg naar regen en vielen er al een paar buitjes. Donderdag regende het op Westpunt bijna den geheelen dag.

P. A. P.

In dank ontvingen we van den Heer J. E. van der Meulen een monsterkistje P. A. P. met bijvoeging van eenige attesten en aanvragen. Met genoegen zien wij, dat P. A. P. meer en meer bekend raakt en zoowel binnen als buiten de Kolonie veel wordt verkocht. Vooral als voedsel voor zwakke kinderen wordt het ten zeerste geroemd.

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

Willemstad	20	ratten.
Overzijde	57	„
	77	ratten

Hamburger Marktberichten.

Aloe. De prijs is een weinig gestegen, omdat de kleine voorraden verkocht konden worden. We noteeren nu:

M. 75—77 de 100 Kilo. Maar voor aloë die nog verscheept moet worden is deze prijs verlaagd tot M. 73—74.

Caret. De geheele maand April bleef markt kalm, slechts in de allerlaatste week trad de verbetering in, die wij in Maart al verwachten.

De gewone soort M 22—28 het ½ K.
De mindere „ 17—20 „

Huiden. De markt wordt flauwer en de prijzen dalen. Er is weinig verkoop.

De goede, zware van Rio Hacha en Curaçao M 2.10—2.15 't K.
kleine, lichtere 1.80—2. „
Gedroogde, goede van Sabanilla 2.10—2.30 „

Dividivi. Ofschoon de verzendingen zeer klein bleven, was en bleef de markt flauw. De verkoop van huiden gaat zeer lastig en daarom is de verkoop van dividivi als gevolg daarvan zeer gering waren; daarvoor was het mogelijk den prijs zoo min of meer staande te houden. Kleine partijtjes konden zelf tegen schappelijken prijs verkocht worden.

We noteeren voor vandaag:

Curaçao en Bonaire	M 9. — 9.25
idem betere soort	9.50—10.50
Sabanilla (de gewone)	8.25— 8.50
idem (de fijnere)	9. — 9.50
Coro	8.75— 9.
Puerto Cabello	8.50— 9.50
Maracaibo (per zeilsch.)	9.25— 9.50
idem (per stoomsch.)	9. —10.
Rio Hacha (per zeilsch.)	8.75— 9.25
idem de gew. (p stoomsch)	9. — 9.25
„ de fijnere „	9.50—10.25

Oud Koper. Zonder verandering, na vele schommelingen, weer gesloten op M. 80 voor geel en M. 120 voor rood koper.

Uit de Naburige Republieken.

Haiti. Een feit van groote beteekenis is wel het gezamenlijk optreden van Engeland, Duitschland en Frankrijk tegenover Haïti, wel niet soozeer met betrekking tot deze republiek, dan in verband met de tot nogtoe gevolgde Monroeleer door de Ver-Staten.

Het geval zit zoo:

Engelsche, Duitsche en Fransche Financiers konden maar geen betaling krijgen van Haïti. Ten slotte zond Engeland een ultimatum, eischend dat binnen 24 uur een som van $ 62.000 betaald moest zijn.

Aan het ultimatum werd kracht bijgezet door de zending van een Engelsch oorlogsschip. De Nationale Bank van Port au Prince betaalde de schuld; maar daarmee was de zaak niet uit.

Terwijl de Engelschen om geld vroegen, leenden de Duitschers $ 50.000 en zijn bereid nogmaals een zelfde som te leenen, onder waarborg der douanerechten. Duitschland en Frankrijk zouden dan over de douanekantoren contrôle uitoefenen, even als de Ver. Staten dat reeds sinds 1908 doen op Sto. Domingo.

De Ver. Staten zijn hevig verontwaardigd over deze inmenging van Europeesche Staten in Amerikaansche aangelegenheden. Vroeger zou zoo iets ook niet gebeurd zijn, maar het oogenblik is prachtig gekozen, nu Amerika het zoo volhandig heeft in Mexico

Duitschland kan er zeer veel mee winnen, als het in een der havens van Haïti een kolenstation verkrijgt. Dat het dit op het oog heeft, wordt natuurlijk nog tegengesproken, maar een ieder begrijpt er alles van.

Alleen niet het samengaan van Frankrijk en Duitschland, evenmin als het snelle dalen van Amerika's invloed in de Amerikaansche republieken.

Sto. Domingo. 't Is hier nog niets gedaan. Het schijnt ten slotte ondoenlijk voor Amerika President BORDAS te handhaven, De Amerikaansche Gezant Mr. SULLIVAN zal er maar van door gaan en laat President BORDAS achter te midden van twee tegenstanders, de Generaals ARIAS en VASQUEZ, die ook tot president zijn uitgeroepen.

Daar is vooreerst nog geen kijk op, dat er een einde aan de revolutie komt. De steun van Amerika schijnt averechtsche gevolgen gehad te hebben.

Maar Sto. Domingo heeft geen geld en is door Amerikaansche leeningen vrijwel aan de Ver. Staten overgeleverd.

Venezuela. 't Blijft goed gaan. De revolutiemannen zijn verraden verkocht en geleverd.

Grl. HERNANDEZ (El Mocho) vaardigde 22 Mei van uit Trinidad een snorkende proclamatie uit alle Venezolanen oproepend ten heiligen krijg om een einde te maken aan de tyrannie en verdrukking van GOMEZ. Maar dienzelfden 22 Mei stond de Proclamatie reeds afgedrukt in *El Nuevo Diario* van Caracas, een blad dat nu juist niet tegen de regeering van GOMEZ is. Die publicatie op denzelfden datum moet dus niet als medewerking beschouwd worden maar als bittere ironie, als medelijdende spot met een vijand, die reeds vanaf het begin doorzien en onschadelijk is gemaakt.

Buitenland.

De Oorlog in Mexico.

President Wilson zal langzamerhand wel een beetje spijt gaan gevoelen over zijn oorlogsverklaring aan Huerta. De strijd om dezen onwillige tot reden te brengen duurt langer dan verwacht werd en kost dagelijks schatten met geld. Heel hard schieten de Amerikanen niet op, en als het wachten is op de beslissing van de afgevaardigden der bemiddelingsconferentie, kan men nog zeer lang wachten. Huerta schijnt al heel weinig volmacht te hebben meegegeven aan zijn vertegenwoordigers en door wat er zoo naar buiten uitlekt, zou men moeten besluiten, dat hij aan geen aftreden denkt en zich niet levend zal overgeven aan de Amerikanen.

Villa wordt in de Europeesche pers tot op het hemd toe uitgekleed; men spot met dezen gunsteling der Ver. Staten en laat goed doorschemeren, dat de heele actie op het getouw is gezet terwille van eenige olietrust koningen. Amerika zal met dezen oorlog weinig eer inleggen, ja, heeft reeds nu, door zijn ongemotiveerd optreden zeer veel van zijn prestige in Europa verloren. Hoe het uit den strijd zal te voorschijn komen, is nog lang zoo zeker niet. De reuzenmacht moet over te groote afstanden verdeeld worden, terwijl het binnenland vrijwel ontoegankelijk is voor de Amerikaansche troepen, die daar [illegible] doend veldgeschut voor een [illegible] campagne.

Alles, alles moet worden aangevoerd; ammunitie, manschappen en voedsel, en nogwel over groote uitgestrektheden verspreid. 't Is te begrijpen, dat Amerika zijn troepen maar liefst zoo dicht mogelijk bijeen houdt, maar daar zorgt Huerta wel voor, dat dit niet gebeurt. Ook de rebellen vragen hier en daar hun aandacht en dwingen de Amerikanen tot verspreiding hunner troepen. De Amerikanen waken bij de stations, de waterleiding en de petroleumbronnen.

Veel kwaad kunnen ze echter niet beletten, want de bronnen zijn in brand gevlogen door de kogels die er uit de [illegible]. Als die brand niet spoedig gebluscht of beperkt kan worden, zal de schade enorm zijn en er weinig meer te redden overblijven.

De verschillende partijhoofden in Mexico, Huerta Villa en Carranza blijven oogenschijnlijk nog tegen elkander gekeerd. Ze willen niets van wapenstilstand weten, omdat dit Huerta in het voordeel zou brengen, die tijd zou krijgen weer wat op zijn verhaal te komen.

De federalen sluiten zich nu aaneen en zullen een poging wagen om Vera Cruz weer aan de Amerikanen te ontnemen. Daarin zullen zij nooit of nimmer slagen, daar dit de nederlaag voor Amerika zou beteekenen.

Maar kwaad te verantwoorden hebben de Amerikaantjes het wel; ze zullen het erg heet krijgen, als ze van alle kanten bestookt worden.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1en Sept. 1912 t|m 28 Februari 1913 onder No. **3701 H,** t|m No. **1817 I,** zal plaats hebben op *Donderdag*, den **28n Mei.** a. s., en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 16n Mei 1914
De Voorzitter,
A. JESURUN.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 23 MEI — 6 JUNI

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Media	H Regoort	23 Mei	Amsterdam	25 Mei	Colón
Maracaibo	G W Goodman	28 „	New-York	28 „	Maracaibo
Pr Fr Hendrik	N A de Boer	23 „	Amsterdam	24 „	New-York
Progreso	Hansen	23 „	Maracaibo	24 „	New-York
Merida	A Johanson	25 „	Maracaibo	25 „	La Guayra
Merida	A Johanson	28 „	La Guayra	28 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	28 „	Maracaibo	28 „	New-York
Caracas	Furst	28 „	New-York	28 „	La Guayra
Pr der Nederl.	C v Baaren	30 „	New-York	31 „	Amsterdam
Caracas	Furst	3 Juni	La Guayra	3 Juni	New-York
Merida	A Johanson	3 „	Maracaibo	3 „	Maracaibo
Media	H Regoort	3 „	Colón	3 „	Amsterdam
Zulia	S S Morris	6 „	New-York	6 „	Maracaibo
Prins Willem V	P C de Graaff	6 „	Amsterdam	7 „	New-York
Delta	Kragh	18 Mei	New-Port-News	27 Mei	Cuba
Savoia	Heisler	21 „	La Guayra	28 „	Hamburg
Orubian	Bolton	29 „	Liverpool	30 „	Sta Marta
Bologna	A Poggi	27 „	Genova	27 „	Colón
Niederwald	H Rose	30 „	Hamburg	30 „	Colón
Merchant	Trinick	26 „	Liverpool	27 „	Jamaica
Grunewald	H Brock	31 „	Colón	2 Juni	Hamburg
Patagonia	H Schuster	1 Juni	Pto Cabello	3 „	Hamburg
Bologna	A Poggi	7 „	Colón	7 „	Génova

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Nereida H	23 Mei	Maracaibo	*Juanita D*	25 Mei	Sto Domingo
Maracaibo H	23 „	Maracaibo	*Nereida H*	28 „	Maracaibo
Diana V	24 „	Vela de Coro	*Estelle*	27 „	Isl. Barlovento
Juan Luis H	25 „	Aruba	*Refugio H*	26 „	Aruba
Refugio H	25 „	Aruba	*Gacela H*	27 „	Maracaibo
Princes Juliana	26 „	Bonaire	*Diana V*	26 „	Vela de Coro
Camia H	29 „	Vela de Coro	*Juan Luis H*	26 „	Rio Hacha
			Camia H	26 „	Vela de Coro
			Willy L Swift	26 „	Pto Rico
			N M Johnston	27 „	Barbados
			Gacela H	28 „	Maracaibo
			Nereida H	28 „	Maracaibo
			Carlota H	31 „	Maracaibo